

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz Tunç** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.28.05.2024

Ayşegül Doğan
Şırnak Milletvekili

Mardin'de 2014 yılında tutuklanan Abdulkadir Kuday, Mardin E Tipi Kapalı Cezaevi'ne götürülmüştür. Ardından Tekirdağ T Tipi Kapalı Cezaevi'ne sevk edilen Kuday, 6 yıl kaldığı Tekirdağ'da sağlık sorunları yaşamaya başlamıştır. Yaklaşık 4 yıl boyunca hastane sevkleri yapılmayan Kuday için siyasi partiler ile insan hakları örgütlerinin girişimlerinin ardından hastane sevkı yapılmış, 2021 yılında bel fıtığı teşhisi konulmuştur. Bunun üzerine Haziran 2021'de bel fıtığı ameliyatı yapılan Kuday'a, rahatsızlığının devam etmesiyle 3 ay sonra yanlış teşhis konulduğu ortaya çıkmıştır.

Tekrar yapılan muayeneler ve tetkikler sonucunda sinir sisteminin uyarılar gönderememesine neden olan ALS hastası olduğu ortaya çıkan Kuday, kısmi felç geçirmiş ve ihtiyaçlarını karşılayamaz hale gelmiştir. Bunun üzerine Kuday, Ocak 2022'de Metris R Tipi Kapalı Cezaevi'ne sevk edilmiştir. Mide hastalıkları da ortaya çıkan Kuday, bir süre sonra yatalak duruma düşerek, yaşamını tek başına idame edemez hale gelmiştir.

Kuday, yüzde 98 engelli olan ve tekerlekli sandalyede hayatını sürdüren Serdar Yıldırım ve iki eli bilekten kesilmiş Koah ve Tüberküloz hastası olan Ergin Aktaş ile birlikte kalmaktadır. Her üç ağır mahpusunda tek başlarına hayatlarını idame ettiremez raporları bulunmaktadır.

Kuday için Tekirdağ Dr. İsmail Fehmi Cumalıoğlu Şehir Hastanesi'nde düzenlenen 01.12.2021 tarih ve sağlık kurulu raporunda; "(...) infazını doktoru ve reviri bulunan bir ceza infaz kurumunda geçiremez (...) hala ağır hasta olup engellik halinin olduğu, sürekli hastalık kapsamında olup sakatlık hali olduğu, infazının 6 ay geri bırakılması" gerektiği belirtilmiş ancak sadece bir gün sonra aynı hastane Kuday'ın R Tipi bir hapisaneyeye sevkini önermiştir.

Adli Tıp Kurumu ise 3'er aylık sürelerle sağlık durumu hakkında rapor alınması koşulu ile Kuday'ın infazına devam edilebileceğini belirtmiştir.

17 Temmuz 2023'te avukatlarıyla yaptığı görüşmede Kuday'ın kalp sıkışması geçirerek yakın tarihte anjiyo olduğu, durumunun çok kritik olduğu, 45 kiloya düştüğü, her an kötü haberinin alınabileceği aktarılmıştır.

30 Ekim 2023 tarihinde ATK tarafından Kuday'a "yaşamını tek başına idame ettiremez" raporu verilmiştir. Rapor üzerine tahliye başvurusu yapan Kuday'ın talebi ağırlaştırılmış müebbet hükümlüsü olması gerekçe gösterilerek kabul edilmemiştir. 24 Mayıs 2024'te açıklama yapan avukatları, Kuday'ın 41 kiloya düştüğünü ve nefes almakta güçlük çektiğini duyurmuştur. Hastalığı iç organlarına yayılmış olan mahpus önceden mama ile beslenirken şu anda bunu bile yapamamaktadır. Hasta mahpus ayda bir kez hastaneye sevk edilmekte, bu sevkler ringlerle yapıldığı için hastalığını olumsuz etkilemektedir. Cezaevinde hastalığıyla ilgilenilecek uzman bir hekim de bulunmamaktadır.

1972 doğumlu Kuday'ın hastalığı İnfaz Kanunu'nun 16/2. maddesi bağlamında hayatı için tehlike teşkil etmektedir. Ağırlaştırılmış müebbet hükümlüler için İnfaz Kanunu'nun 25/1. maddesinin (1) bendindeki "Hükümlünün cezasının infazına, hiçbir surette ara verilemez." hükmü hasta mahpusların önce tedavilerinin önünde bir engel, sonra da ne yazık ki yaşam haklarını ihlal eden bir maddedir. Bu madde sebebiyle hiçbir koşulda tahliye olamayan hasta mahpuslar cezaevinde ölüme terk edilmektedir.

Abdulkadir Kuday'ın yaşamı ağır risk altında olup açık bir şekilde yaşama hakkı, çağdaş infaz rejimine hâkim olan ilkelere açıkça aykırı bu düzenlemeye dayanılarak ihlal edilmektedir. Ayrıca belirtmek gerekir ki 5275 sayılı yasanın 16/2 maddesi:

"Diğer hastalıklarda cezanın infazına, resmî sağlık kuruluşlarının mahkûmlara ayrılan bölümlerinde devam olunur. Ancak bu durumda bile hapis cezasının infazı, mahkûmun hayatı için kesin bir tehlike teşkil ediyorsa mahkûmun cezasının infazı iyileşinceye kadar geri bırakılır." şeklindedir.

Yine bilindiği üzere Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile ağır hasta olan mahpusların infazların hafifletmesi ya da durdurması gündeme geleceğini de hatırlatarak bakanlığınızın ölüm tehlikesi ile karşı karşıya olan mahpus için ivedilikle girişimde bulunması elzemdir.

Bu bağlamda,

1. Hasta mahpusun Metris R Tipi cezaevinde tedavi koşulları sağlanmakta mıdır?
2. Hastalığının tedavisiyle ilgili cezaevinde uzman doktor bulunmakta mıdır?
3. Hasta mahpus hangi sıklıkta hastaneye sevk edilmektedir? Neden ambulansla değil de ring aracıyla götürülmektedir?
4. Hasta mahpus artık beslenemeyecek durumda olduğuna göre bu koşullarda cezaevinde tutulması insan onuruna aykırı değil midir?
5. İnfaz Kanunu'nun 25/1. maddesinin (1) bendindeki "Hükümlünün cezasının infazına, hiçbir surette ara verilemez." hükmü pek çok hasta mahpusun cezaevinde yaşamını yitirmesine neden olduğundan mevzuat değişikliği için adım atacak mısınız?
6. Hasta mahpus Abdulkadir Kудay'ın tahliye edilmesi için bakanlık olarak sorumluluk alacak mısınız?